

סנהדרין ד

יש אם למקרא	יש אם למסורת	
רבי - אַסר ירשיצון אלהים תרי נאמר אלהים למטה ונאמר אלהים למעלה מה למטה שנים אף למעלה שנים ואין בית דין שקול מוסיפין עליהם עוד אחד הרי כאן חמשה	רבנן - ירשיצון כתיב	צד האלהים יבוא דברי עניהם אסר ירשיצון אלהים (שמות כב: ח)
ר' יהודה בן רועץ - שאלו תלמידים את ר' יהודה בן רועץ אקרא אני שפצים יכול תהא יולדת נקבה טמאה שבעים? אמר להן טימא וטיהר בזכר וטימא וטיהר בנקבה מה כשטיהר בזכר בנקבה כפלים אף כשטימא בזכר בנקבה כפלים. לאחר שיצאו יצא ומחזיר אחריהם אמר להן אי אתם זקוקים לכך שבועיים קרינן ויש אם למקרא		ואם נקבה תלד וטמאה שפצים כנדתה (ויקרא יב: ח)
בית שמאי - ב"ש אומרים כל הניתנין על מזבח החיצון שנתנן במתנה אחת כיפר שנאמר ודם זבחיק יספק ובחטאת שתי מתנות ואמר רב הונא מ"ט דב"ש (ויקרא ד, ז) קרנות קרנות קרנות הרי כאן שש • ארבע למצוה • ושתיים לעכב	בית הלל - ובית הלל אומרים אף בחטאת שנתנן במתנה אחת כיפר רב הונא - ובית הלל אומרים קרנות קרנות קרנות הרי כאן ארבע • ג' למצוה • ואחת לעכב קושי: ואימא כולחו למצוה? תירוצ: כפרה בכדי לא אשכחן	ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות מזבח הצלה... (ויקרא ד: כה) ולקח הכהן מדמה באצבעו ונתן על קרנות מזבח הצלה (שם ל) ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות מזבח הצלה (שם לד)
ר' שמעון - ר"ש אומר שלש כהלכתן ורביעית אפילו טפח סוכות סוכות סוכות הרי כאן שש • דל חד קרא לגופיה פשו להו ארבע • אתאי הלכתא גרעתא לרביעית ואוקמיה אטפח	רבנן - שתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח סוכת סוכת סוכות הרי כאן ארבע • דל חד קרא לגופיה פשו להו תלת • אתאי הלכתא גרעתא לשלישית ואוקימתא אטפח	סוכת תשבו שבעת ימים כף האזרח בישראל ישבו סוכת. למען ידעו דרת'כם כי סוכות הושגתי את בני ישראל... (ויקרא כג: מב-מג)
ר' עקיבא - ר"ע אומר מניין לרביעית דם שיצאה משני מתים שמטמא באהל שנאמר (ויקרא כא, יא) צף צף נפשות מת לא יבא שתי נפשות ושיעור א'	רבנן - ורבנן נפשת כתיב	צף צף נפשת מת לא יבא (ויקרא כא, יא)

קושי ודחייה: מתקיף לה רב אחא בר יעקב מי איכא דלית ליה יש אם למקרא והתניא (שמות כג, יט) **בחלב יכול כחלב? אמרת יש אם למקרא.**
אלא דכ"ע יש אם למקרא

הסבר לפי רב אחא בר יעקב לכל המחלוקות

רבי - ירש'צון אלהים אחריני	רבנן - ירש'צון דהאיך	צד האלהים יבוא דברי שניהם אש ירש'צון אלהים
ר' יהודה בן רועץ	לא פליגי רבנן עליה	שפ'צ'ס כנדתה
בית שמאי - ב"ש אומרים כל הניתנין על מזבח החיצון שנתנן במתנה אחת כיפר שנאמר ודט לפח'ק יספ'ק ובחטאת שתי מתנות ואמר רב הונא מ"ט דב"ש (ויקרא ד, ז) קרנות קרנות קרנות הרי כאן שש • ארבע למצוה • ושתים לעכב	בית הלל - ובית הלל אומרים אף בחטאת שנתנן במתנה אחת כיפר והלא דין הוא נאמר דמ'ט למטה ונאמר דמ'ט למעלה מה דמים האמורים למטה שנתנן במתנה אחת כיפר אף דמים האמורים למעלה שנתנן במתנה אחת כיפר או כלך לדרך זו נאמר דמים בחוץ ונאמר דמים בפנים מה דמים האמורים בפנים חיסר אחת ממתנות לא עשה ולא כלום אף דמים האמורים בחוץ חיסר אחת ממתנות לא עשה כלום? נראה למי דומה • דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מפנים • או כלך לדרך זו דנין חטאת וד' קרנות מחטאת וארבע קרנות ואל יוכיח זה שאין חטאת וד' קרנות תלמוד לומר וכפר וכפר וכפר וכפר מפני הדין כיפר אע"פ שלא נתן אלא שלשה כיפר אף על פי שלא נתן אלא שתיים כיפר אע"פ שלא נתן אלא אחת	קרנת קרנת קרנת
ר' שמעון - ר"ש אומר שלש כהלכתן ורביעית אפילו טפח ססכולת ססכולת ססכולת הרי כאן שש • דל חד קרא לגופיה פשו להו ארבע • דל חד לסכך • אתאי הלכתא גרעתא לשלישית ואוקימתא אטפח	רבנן - שתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח ססכות ססכות ססכות הרי כאן שש • דל חד קרא לגופיה פשו להו ארבע • דל חד לסכך • אתאי הלכתא גרעתא לשלישית ואוקימתא אטפח	ססכות ססכות ססכות (ויקרא כג: מב-מג)
ר' עקיבא - נפשות תרתי משמע	רבנן - נפשות דעלמא משמע	צ' כ' נפשות מת לא יבא (ויקרא כא, יא)

קושי ודחיית דברי רב אחא: ודכולי עלמא יש אם למקרא והתניא (שמות יג, טז) **נפשות** (דברים ו, ח) **נפשות** (דברים יא, יח) **נפשות** הרי כאן ארבע דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר אינו צריך טט בכתפי שתיים פת באפריקי שתיים אלא לעולם פליגי והני מילי כי פליגי היכא דשני קרא ממסורת אבל האי **נפשות** וחלב דכי הדדי נינהו יש אם למקרא
קושי על הדחייה: והרי (שמות כג, יז) **נפשות** דכי הדדי נינהו ופליגי דתניא **יוחנן בן דהבאי** אומר משום רבי יהודה בן תימא הסומא בא' מעיניו פטור מן הראיה שנא' **נפשות** **נפשות** כדרך שבא לראות כך בא לראות מה לראות בשתי עיניו אף לראות בשתי עיניו (יש לדעת שיש אם למסורת גם כשזה אותם אותיות)

תירוץ לקושי שהעלה רב אחא על ההסבר הראשון: אלא אמר רב אחא בריה דרב איקא אמר קרא (שמות כג, יט) **נפשות** דרך בישול אסרה תורה
הסבר - יש מחלוקת יש אם למקרא/אם למסורת – ובכל אופן כולם מסיכימים בלא תבשל גדי בחלב אמו:

